

A polgármester indítványa a város kegyuri jogairól.

(Saját tudósítónktól.) Minden kommentár nélkül egy tudósítás következik itt a szervező bizottság pénteken tartott üléséről. A tanács eljárásáról a bizottsági tagok felszólalásaikban mondanak kritikát. A szervező bizottság ülésén a polgármester elnökölt s azon a következők történtek:

Dr. Gaál Endre a bizottság elé terjesztette a polgármester javaslatát a *kegyuri-bizottság* szervezéséről. Ismertette azokat az adatokat, amelyek alapján Szeged kegyuri jogokat gyakorolt a katolikusok felett. Eszerint a város közönségének a patronátusi jogot Mátyás király biztosította 1458. évben kelt oklevelével. Ezt a jogot megerősítette III. Károly 1719. május 21-ik napján kelt oklevelében. 1720-tól 1789. azonban a kegyesrendiek végezték a lelkeszkedést és ezért a patronátusi jog gyakorlására nem nyílt alkalom. 1789-től 1848-ig a városi tanács gyakorolta a kegyuri jogot. 1848. augusztus 7. és 1849. május 21-én már az 1848-ban megszervezett közgyűlés választotta a kegyuri javadalmasokat. 1849-től 1870-ig ismét a városi tanács gyakorolta a kegyuri jogot. Sem a törvényhatóságokról szóló 1870. LX. t.-c., sem az ennek helyébe lépett 1886. XXI. t.-c. a kegyuri jog gyakorlásáról nem intézkedik. Ezt a jogot mindig a közgyűlés gyakorolta és a nem katolikusok részvétele mindig vitára adott alkalmat. 1876. augusztus 5-én Erdélyi Sándort választotta meg a közgyűlés felsővárosi kántornak. A választást megfélebbítették, mert nem a tanács, hanem a közgyűlés választotta és mert a választáson nem katolikusok is részt vettek. Az akkori belügyminiszter a választást jóváhagyta, mert a püspöki hatóság az ellen nem tett észrevételt, bár a miniszteri leirat szerint az 1835. canonica visitatio szerint a tanácsnak, nem pedig a közgyűlésnek hatáskörébe tartozott volna a választás. 1879-ben

Szekerke József indítványt nyújtott be a közgyűléshez annak elvi kimondása iránt, hogy kegyuri választáson csak római katolikus bizottsági tagok vehetnek részt. A közgyűlés az indítványt nem fogadta el. A határozatot megfélebbítették. A belügyminiszterium érdemben nem intézkedett, mert olyan indító ok nem merült fel a jelen esetben, amely az érintett kérdésnek elvi eldöntését szükségessé tenné. Kimondja a leirat, hogy a város közönségének a helyi viszonyok és szokások figyelembevételével kell gyakorolnia a kegyuri jogot. 1885-ben Oltványi Pál nyújtott be ugyanilyen tartalmu indítványt. Az 1885. évi áprilisi közgyűlés az indítványt javaslatként végett kiadta a jogügyi bizottságnak. Azóta ott van.

Gaál a kegyuri jogokat a maga részéről egy nagy, általános szabályrendelettel akarja szabályozni. Felkérte Jászay Géza püspököt annak idején, hogy tegye meg ebben a tárgyban észrevételeit, de a püspök halála ebben megátolta. A polgármester ezt a kérdést most kegyuri bizottság létesítésével kívánja megoldani, amelynek elnöke a törvényhatóság legelső római katolikus tisztviselője lenne, tagjai pedig 20 római katolikus törvényhatósági bizottsági tag lenne, akiket a közgyűlés választana. Hatásköre lenne ennek a bizottságnak a kegyuri javadalmak megválasztása, a püspöki hatóság kiküldöttének meghallgatásával és a kegyuri jogból származó vagyoni kérdésekben való véleményadás. Megjegyzi, hogy a stólailetmény megállapítása, amely a bizottság hatáskörében szintén bennfoglaltatik, nem tartozik a kegyuri jogokhoz. Ez mindig a hívek feladata volt. Azonban ő nem ellenzi, hogy a bizottság erre is delegáltassék. Nem tartja azonban helyesnek, hogy a törvényhatóság mindenkor első római katolikus tisztviselője legyen az elnök. Ezt precizírozni kell.

Dr. Somogyi Szilveszter: Legyen elnöke a mindenkor polgármester.

Gaál Endre nem helyesli azt sem, hogy 20 római katolikus törvényhatósági bizottsági

tag legyen tagja a bizottságnak. Képviseltetni kell benne a városi tanácsot is. A bizottság ugyanis anyagi ügyekben is adna véleményt. Így a tanács tagjainak mindenestre hely biztosítandó a bizottságban.

Végmann Ferenc: A mai időkben a város közönsége sokkal nagyobb, életbevágó fontosságú ügyekben várja a közgyűlés határozatait. Megélhetési problémák megoldását várja mindenki. Nem tartja időszerűnek ilyen ügyek tárgyalását ezekben a nehéz időkben. Nem kvadrál, nem felel meg ez az ügy a mai állapotoknak. Ismétli, a város közönsége sokkal nagyobb dolgokban várja a törvényhatósági bizottság határozatait. Nem vallási kérdéseket kell most megvitatni, amely még békés időkben is óriási hullámokat ver fel.

Somogyi Szilveszter: Nem ver fel hullámokat, csak azok szemében, akik a hullámokat keresik.

Végmann Ferenc az előbb elmondottak alapján indítványozza, hogy a bizottság a mai időkben térjen napirendre a kérdés felett.

Dr. Cserő Ede mindenben hozzájárul Végmann indítványához. A törvényhozás akarja rendezni a katolikus autonómia kérdését. Most nem való ezt tárgyalni. Nyugodtabb idők kellene ehhez, amikor nem az élelmi kérdés megoldásán kell gondolkodni. Most minden felekezetnek együtt kell imádkozni, együtt kell a könnyek felszárítására törekedni és nem szabad vallási kérdéseket bolygatni. Indítványozza, hogy térjenek napirendre a kérdés felett.

Dr. Széll Gyula szintén hangsúlyozza, hogy a kérdés feletti határozathozatal most nem időszerű. Becsey Károlynak több tárgyi aggálya van. Az időszerűség kérdését nem érinti, ha a tanácsnak a többi ügy mellett arra is jut ideje, hogy ezekkel a kérdésekkel is foglalkozzék, ám tessék. De az indítványt most adják vissza a tanácsnak, hogy az nézzen utána a dolognak és adjon felvilágosításokat.

Somogyi Szilveszter: A folytonos papválasztások felekezeti gyűlölséget szítanak. Ki akarom rántani végre ezeket a méregfogakat.

Cserő Ede: De úgy, hogy az egészséges zápfoga is vele török.

Taschler Endre főjegyző törvényekre hivatkozva bebizonyítja, hogy a törvényhatósági bizottság a saját hatáskörében átruházhatja jogait a maga választotta bizottságokra.

Cserő Ede: Általánosságban igaza van a főjegyző urnak. A törvényhatóságok rendezési törvénye azonban nem engedi meg, hogy valamely felekezet tagjait kizárják valamelyik bizottságból. Ezt csak a törvényhozás mondhatja ki. Addig azonban jogi abszurdum marad.

Somogyi Szilveszter: Ez a javaslat tisztára csak a hitbéli ügyeket kívánja a bizottság jogkörébe utalni, amibe nem kíván beleszólni más hitfelekezet tagja. Ahol már a papi javadalmazásról, a város vagyonát érintő kérdésekről van szó, a törvényhatósági bizottság határoz. Csofalkozik rajta, hogy a bizottság tagjai így ellenzik a kérdés megoldását, mikor pedig egészen sima ügy.

Cserő Ede: Tessék autonómiát csinálni. Csak hogy ettől fájnak az urak, mert ott a zseb-be kell nyulni.

Végül is hosszú vita után a bizottság Végmann Ferenc indítványát fogadta el és a kérdés felett napirendre tért.

Taschler Endre főjegyző bejelentette ezután, hogy a polgári biztosok a segéd- és kezelőszemélyzet soraiba való felvételüket kérik. A kérelem nem teljesíthető, mert a segéd és kezelőszemélyzetet a közgyűlés választja.

Dr. Koszó István: A detektívek fontos munkát végeznek. Legkevesebb, amit megtehetnek nekik, hogy teljesítik kérelmüket.

A bizottság több hozzászólás után úgy határozott, hogy altiszti státus alkotása útján teljesíti a polgári biztosok kérését.

Nemzeti-szálloda (volt Konrád) Róka-utca 6. sz., Szeged-pályaudvarral szemben Gyönyörűen átalakítva tiszta szobák 2 koronától kezdve. — Kávéház egész éjjel nyitva.

KORZÓ MOZI

Igazgató: VAS SÁNDOR.

Telefon 11-85.

Szombaton és vasárnap

Szenzációs két sláger!

Szöktetés a tengeren át, vagy Kelet rejtelmek

Nagy dráma 3 felvonásban.

A két jómadár.

Vígjáték 3 felvonásban.

Harctéri felvételek.

Valamint az új kísérő műsor.

Előadások szombaton 5, 7 és 9 órakor, vasárnap d. u. 2 órától éjjel 12 óráig.